

Γεωργική Εκπαίδευση

Ενότητα 8: Προετοιμασία και σχέδιο μαθήματος

Αφροδίτη Παπαδάκη-Κλαυδιανού
Τμήμα Γεωπονίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Προετοιμασία και σχέδιο μαθήματος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας (1)

1. Η σημασία και ο σκοπός της προετοιμασίας του μαθήματος.
2. Η έννοια του Αναλυτικού Προγράμματος.
3. Μέθοδοι σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
4. Αναλυτικό Πρόγραμμα, curriculum ή συνδυασμός;
5. Διαφορές μεταξύ curriculum και Αναλυτικών Προγραμμάτων.

Περιεχόμενα ενότητας (2)

6. Πλεονεκτήματα της προετοιμασίας της διδασκαλίας.
7. Βασικά κριτήρια για την επιλογή του περιεχομένου της διδασκαλίας.
8. Εκπαιδευτικός σχεδιασμός στα πλαίσια της επαγγελματικής εκπαίδευσης.
9. Κανόνες σχεδιασμού της διδασκαλίας σύμφωνα με το περιεχόμενο της εκπαίδευσης.

Περιεχόμενα ενότητας (3)

- 10.Κανόνες σχεδιασμού της διδασκαλίας σύμφωνα με τη φύση της εκπαίδευσης.
- 11.Κανόνες σχεδιασμού της διδασκαλίας σύμφωνα με τα διάφορα επίπεδα δυσκολίας.

Σκοποί ενότητας

- Να τονιστεί η σημασία της προετοιμασίας του μαθήματος για την επιτυχία της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Να αναλυθούν οι έννοιες Αναλυτικό Πρόγραμμα και curriculum και να τονιστούν οι διαφορές τους.
- Να καθοριστούν οι κανόνες σχεδιασμού της διδασκαλίας.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημασία της προετοιμασίας του μαθήματος

Η σημασία και ο σκοπός της προετοιμασίας του μαθήματος (1)

- Η προετοιμασία και το σχέδιο μαθήματος από το διδάσκοντα είναι μια «**αναγκαστική**» προϋπόθεση για να μπορέσει να **φέρει σε πέρας** (ο διδάσκοντας) με επιτυχία το έργο της διδασκαλίας του.
- Η διαδικασία της διδασκαλίας περιλαμβάνει:
 - Το **σκοπό** της διδασκαλίας.
 - Την πορεία (**διεξαγωγή**) της διδασκαλίας.
 - Τα **αποτελέσματα** της διδασκαλίας.

Η σημασία και ο σκοπός της προετοιμασίας του μαθήματος (2)

- Μια **επιμελημένη προετοιμασία** αποτελεί τη **βάση** για μια πετυχημένη **διδασκαλία** καθώς επίσης με τη σωστή προετοιμασία επιτυγχάνονται καλύτερα οι αντικειμενικοί σκοποί (ακριβείς στόχοι), που έχουν τεθεί από το διδάσκοντα.

Η έννοια του Αναλυτικού Προγράμματος (1)

- Το Αναλυτικό Πρόγραμμα αναφέρεται κυρίως στο **αποτέλεσμα** και στο προϊόν της **διαδικασίας σχεδιασμού** και σύνταξης ενός γενικού πλαισίου μακροπρόθεσμης οργάνωσης της διδασκαλίας που πραγματοποιείται σε διάφορα επίπεδα και με διαφορετικό κατά περίπτωση βαθμό εγκυρότητας και νομιμότητας.

Η έννοια του Αναλυτικού Προγράμματος (2)

- Στην έννοια του αναλυτικού προγράμματος ανάγονται όλες οι δραστηριότητες και οι διαδικασίες, οι οποίες οδηγούν σε μακροπρόθεσμο «βήμα προς βήμα» της διδασκαλίας.
- Γι' αυτό υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις όπου ο όρος «Πρόγραμμα Διδασκαλίας» να είναι συνώνυμος του Αναλυτικού Προγράμματος.

Η έννοια του Αναλυτικού Προγράμματος (3)

- Το Αναλυτικό Πρόγραμμα μπορεί να θεωρηθεί ως η **ολοκλήρωση ενός κύκλου μαθημάτων**.
- Αφορά στην **επίτευξη** ενός παιδαγωγικού **διδακτικού σκοπού** αφού προηγηθεί ο σχεδιασμός του περιεχομένου, δηλαδή της διδακτέας ύλης, επακολουθεί η οργάνωση του προγράμματος για να ολοκληρωθεί η μάθηση.

Η έννοια του Αναλυτικού Προγράμματος (4)

- Θα μπορούσε να πει κανείς ότι το Αναλυτικό Πρόγραμμα μπορεί να χαρακτηριστεί είτε ως η **διδακτέα ύλη** που δύναται να αφομοιωθεί, είτε ως η εμπειρία που αποκτάται στο χώρο του σχολείου, ή γενικότερα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επαγγελματικής ή μη.
- Τέλος, ο όρος Αναλυτικό Πρόγραμμα υποδηλώνει τις **εκπαιδευτικές εμπειρίες** για κάποιο παιδαγωγικό σκοπό που προϋποθέτουν την επιλογή και την οργάνωση των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

Μέθοδοι σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων (1)

- Οι βασικές μέθοδοι σχεδιασμού των εκπαιδευτικών προγραμμάτων είναι τρεις:
 - I. Αναλυτικό πρόγραμμα.
 - II. Curriculum.
 - III. Αναλυτικό πρόγραμμα με τη μορφή curriculum.

Μέθοδοι σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων (2)

- Η πρώτη μέθοδος χαρακτηρίζει παραδοσιακά Αναλυτικά Προγράμματα που **ακολουθούν πιστά** τη διδακτική ύλη η οποία και προέχει.
- Η δεύτερη χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι δίνει **προτεραιότητα** στους εκπαιδευτικούς **στόχους/σκοπούς**, οι οποίοι είναι διατυπωμένοι με σαφήνεια για να ελέγχεται η εκπλήρωσή τους.
- Η τρίτη είναι **συνδυασμός** των πλεονεκτημάτων του Αναλυτικού Προγράμματος, με εκείνα του curriculum.

Αναλυτικό Πρόγραμμα, curriculum ή συνδυασμός; (1)

- Τα παραδοσιακά Αναλυτικά Προγράμματα αποτελούν συνήθως **καταλόγους** των περιεχομένων διδασκαλίας, τα οποία είναι **δεσμευτικά** για τον εκπαιδευτικό/εκπαιδευτή.
- Αυτό σημαίνει ότι τα συγκεκριμένα περιεχόμενα διδασκαλίας οφείλουν να διδαχτούν σε **συγκεκριμένο χρόνο και τόπο**.
- Με τον όρο «**curriculum**», εννοούμε ένα πιο **συγκεκριμένο και στενό περιεχόμενο**, καθώς αναφέρεται στην κατά το δυνατόν λεπτομερειακή περιγραφή μιας διαδικασίας μάθησης, μιας εκπαιδευτικής ενότητας για συγκεκριμένους μαθητές/εκπαιδευόμενους σε ένα επίσης συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Αναλυτικό Πρόγραμμα, curriculum ή συνδυασμός; (2)

- Το βασικό χαρακτηριστικό του curriculum είναι ότι η **διαδικασία μάθησης** δεν αποκτά ποτέ μια τελική μορφή, δηλαδή υπάρχει μια **διαρκής** και **συνεχής βελτίωση** και ανανέωση της διαδικασίας μάθησης.
- Τα περιεχόμενα έχουν συγκεκριμένη λειτουργία και διάρκεια, καθώς συνδέονται άμεσα με την επίτευξη συγκεκριμένων σκοπών και στόχων που έχουν τεθεί.

Αναλυτικό Πρόγραμμα, curriculum ή συνδυασμός; (3)

- Τα παραδοσιακά **Αναλυτικά Προγράμματα** περιέχουν **γενικότητες** που δεν ανανεώνονται συχνά.
- Αντίθετα, με τη μέθοδο του **curriculum** οι **σκοποί αναλύονται** σε συγκεκριμένους και σαφώς διατυπωμένους στόχους με παράλληλη προσπάθεια να αναφέρονται στο σήμερα και να προσανατολίζονται στο αύριο.

Αναλυτικό Πρόγραμμα, curriculum ή συνδυασμός; (4)

- Σε ό,τι αφορά το σχεδιασμό και την οργάνωση της διδασκαλίας, τα παραδοσιακά **Αναλυτικά Προγράμματα** περιέχουν από **ανεπαρκείς** έως **καθόλου μεθοδολογικές υποδείξεις** στον εκπαιδευτικό/εκπαιδευτή, δηλαδή πώς θα διδάξει τα συγκεκριμένα περιεχόμενα ή πως θα επιτευχθούν οι σκοποί και οι στόχοι.

Αναλυτικό Πρόγραμμα, curriculum ή συνδυασμός; (5)

- Με τη μέθοδο «**curriculum**», ο σχεδιασμός και η οργάνωση της διδασκαλίας **δε λειτουργούν ανεξάρτητα** από τα περιεχόμενα και τους στόχους που επιδιώκουν.
- Παραθέτουν τις μεθοδολογικές υποδείξεις με τις εναλλακτικές δυνατότητες χρήσης διδακτικών μέσων.

Διαφορές στην αξιολόγηση (1)

1. Τα παραδοσιακά **Αναλυτικά Προγράμματα** αναφέρονται στον αριθμό των **γραπτών** διαγωνισμάτων και **εξετάσεων** που διεξάγονται συνήθως κατά τη διάρκεια και στο τέλος του εκπαιδευτικού έτους.
2. Στο «**curriculum**» υποδεικνύονται διάφορες **μέθοδοι** και **εργαλεία ελέγχου** της **επίδοσης** των μαθητών/εκπαιδευομένων. Κατά τη διατύπωση των στόχων και το σχεδιασμό της διδασκαλίας καθορίζονται παράλληλα οι ερωτήσεις και τα άλλα διαγνωστικά μέσα ελέγχου επίτευξης των στόχων.

Διαφορές στην αξιολόγηση (2)

- Στη θεωρία του «**curriculum**» τονίζεται η **διαρκής αναμόρφωση** μέσα από την εφαρμογή του.
- Δεν αποκτά ποτέ τελική μορφή, αφού συνεχώς αξιολογείται και βελτιώνεται, κάτι που δεν υφίσταται στο παραδοσιακό Αναλυτικό Πρόγραμμα αφού δε χαρακτηρίζεται από τη δυναμική της συνεχούς αξιολόγησης και αναμόρφωσης.

Διαφορές μεταξύ curriculum και Αναλυτικών Προγραμμάτων (1)

- Οι διαφορές που επικεντρώνονται κυρίως στα παραδοσιακά Αναλυτικά Προγράμματα αφορούν:
 1. Τη γενική περιγραφή των σκοπών.
 2. Την έλλειψη εγκυρότητας των αποφάσεων σχεδιασμού και σύνταξής τους.
- Το «**curriculum**» έγινε αποδεκτό με ενθουσιασμό από την εκπαιδευτική κοινότητα, γιατί προσφέρει σαφείς και **συγκεκριμένες υποδείξεις**, από την άλλη όμως διαπιστώθηκε ότι **δεσμεύει τον εκπαιδευτικό** ή εκπαιδευτή περιορίζοντας/περιχαρακώνοντας τη διδακτική ελευθερία και την αυτονομία του.

Διαφορές μεταξύ curriculum και Αναλυτικών Προγραμμάτων (2)

- Τα παραδοσιακά **Αναλυτικά Προγράμματα** παρουσιάζονται ως **πλεονεκτικότερα**, γιατί επιτρέπουν απόλυτη σχεδόν **ελευθερία** στον εκπαιδευτικό/εκπαιδευτή.
- Τα τελευταία χρόνια, όλο και περισσότερο κερδίζει έδαφος η μέθοδος «**Αναλυτικό Πρόγραμμα με μορφή curriculum**».

Αναλυτικό Πρόγραμμα με μορφή curriculum

- Ο συγκεκριμένος όρος δηλώνει έναν ενδιάμεσο **συνδυασμό** μεταξύ του Παραδοσιακού Αναλυτικού Προγράμματος και των δομικών στοιχείων του curriculum, σε μια μορφή που **περιγράφει** απλά τα **πλαίσια** μέσα στα οποία να κινηθεί ο εκπαιδευτικός/εκπαιδευτής.
- **Αποφεύγει** δηλαδή τις λεπτομερειακές και δεσμευτικές **υποδείξεις**, εξασφαλίζοντας μεγαλύτερη ελευθερία στον εκπαιδευτικό/εκπαιδευτή.

Πλεονεκτήματα της προετοιμασίας της διδασκαλίας (1)

- Η προετοιμασία του μαθήματος (διδασκαλίας) παρουσιάζει –εκτός όσων αναφέρθηκαν προηγούμενα– και **πλεονεκτήματα** για τον ίδιο τον **εκπαιδευτικό/εκπαιδευτή**:
 1. Τον βοηθά να μην παραβλέπει τα αναγκαία **παιδαγωγικά μέσα**, να μη τα **χρησιμοποιεί** και να μην τα εφαρμόζει σε ακατάλληλο χρόνο και με λανθασμένο τρόπο.
 2. Τον διευκολύνει να **προσαρμοστεί** στο **εκπαιδευτικό επίπεδο** του **ακροατηρίου** του, να εκμεταλλευτεί όλα τα πλεονεκτήματα μιας διδασκαλίας για να επιτύχει την επιθυμητή συμπεριφορά από την πλευρά των μαθητών/εκπαιδευομένων.

Πλεονεκτήματα της προετοιμασίας της διδασκαλίας (2)

3. Του δίνει **βεβαιότητα** και αισθάνεται σίγουρος όχι μόνο σχετικά με τους αντικειμενικούς (ακριβείς) **στόχους** που έθεσε για τη διδασκαλία της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ενότητας (μαθήματος), αλλά επίσης σχετικά με τις παιδαγωγικές, ψυχολογικές, μεθοδολογικές γνώσεις και ικανότητές του.
4. Του εξασφαλίζει τελικά την **εκτίμηση** των **μαθητών/ εκπαιδευομένων** του διότι αυτοί διαπιστώνουν, ότι δεν προετοιμάζονται μόνον αυτοί για το μάθημα, αλλά και ο διδάσκοντας.

Βασικά κριτήρια για την εκλογή του περιεχομένου της διδασκαλίας (1)

- Κατά τη **σχεδίαση** του περιεχομένου της διδασκαλίας λαμβάνονται υπόψη **πέντε** βασικά **κριτήρια** ή αλλιώς λαμβάνονται πέντε υποθέσεις:
 1. **Νομικές προϋποθέσεις** για την αγωγή των εκπαιδευομένων το περιεχόμενο της διδασκαλίας κρίνεται κατάλληλο, όταν περιλαμβάνεται στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και ανταποκρίνεται στους σκοπούς της εκπαιδευτικής πολιτικής της πολιτείας.

Βασικά κριτήρια για την εκλογή του περιεχομένου της διδασκαλίας (2)

2. **Ανθρωπογενείς προϋποθέσεις.** Εδώ λαμβάνονται υπόψη τα άτομα, τα οποία λαμβάνουν μέρος στην εκπαιδευτική διαδικασία, δηλαδή ο διδάσκοντας και οι μαθητές, η ηλικία τους, το μορφωτικό τους επίπεδο, η νοημοσύνη, τα ενδιαφέροντα, οι στάσεις τους στα διάφορα θέματα, οι μεθοδολογικές τους γνώσεις κ.λπ.

Βασικά κριτήρια για την εκλογή του περιεχομένου της διδασκαλίας (3)

- 3. Κοινωνικές και πολιτιστικές προϋποθέσεις.** Με το δεδομένο ότι οι εκπαιδευόμενοι/μαθητές που απαρτίζουν μια τάξη είναι διαφορετικοί, παρουσιάζεται μια συγκεκριμένη κοινωνικοπολιτιστική κατάσταση μέσα στην τάξη.
- 4. Προϋποθέσεις διδασκαλίας.** Στο κριτήριο αυτό ανήκουν όλες οι υπόλοιπες προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες διεξάγεται/υλοποιείται η διδασκαλία, δηλαδή η διαδικασία της μάθησης.

Βασικά κριτήρια για την εκλογή του περιεχομένου της διδασκαλίας (4)

5. **Επιστημονικές προϋποθέσεις και απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής.** Διδακτέα ύλη που δε συμβάλλει στην ικανοποίηση των αναγκών της σύγχρονης ζωής για συνεργασία και σύμπραξη, για πηγαία και γνήσια κοινωνικότητα, για ολόπλευρη ανθρώπινη καλλιέργεια και τεχνολογική δεξιότητα, για σωματική και ψυχική υγεία, δεν έχει θέση στην εκπαίδευση (Χαραλαμπίδης, 1982: 89).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εκπαιδευτικός σχεδιασμός

Εκπαιδευτικός σχεδιασμός στα πλαίσια της επαγγελματικής εκπαίδευσης (1)

- **Προσδιορισμός του περιεχομένου γενικά:**
 - Καταρχήν ο διδάσκοντας πρέπει να **προσδιορίσει το επίπεδο**, στο πλαίσιο της διδασκαλίας του, των **απαιτήσεων**, προς το οποίο πρέπει να κατευθυνθεί.

Εκπαιδευτικός σχεδιασμός στα πλαίσια της επαγγελματικής εκπαίδευσης (2)

- Για το λόγο αυτό, ο **διδάσκοντας** θα πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη του, κατά το σχεδιασμό του μαθήματος/εκπαιδευτικής ενότητας τα παρακάτω:
 1. Το **περιεχόμενο** να μην είναι «πεπερασμένο».
 2. Το περιεχόμενο να μην είναι «δοκιμασμένο» δηλαδή λόγω έλλειψης εμπειριών, παρατηρήσεων και εφαρμογής να μην είναι «σίγουρο» και αποτελεσματικό.

Βασικές αρχές του εκπαιδευτικού σχεδιασμού στην επαγγελματική εκπαίδευση (1)

- Η δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης θα πρέπει να βασίζεται σε μία παιδαγωγικο-διδακτική σταθερότητα.

Βασικές αρχές του εκπαιδευτικού σχεδιασμού στην επαγγελματική εκπαίδευση (2)

- **Κατευθυνόμενοι, χοντρικοί και ακριβείς στόχοι**, δηλαδή στόχοι, τους οποίους επιλέγει η επαγγελματική πολιτική ενός κράτους, καθώς και στόχοι τους οποίους επιλέγει ο διδάσκοντας για το σχεδιασμό του εκπαιδευτικού προγράμματος, θα πρέπει να **προσανατολίζονται** με βάση τρεις αρχές (Büscher, 1990: 95).
 - Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης.
 - Τη φύση της επαγγελματικής εκπαίδευσης.
 - Τη διάρθρωση με βάση τα διάφορα επίπεδα δυσκολίας.

Κανόνες σχεδιασμού της διδασκαλίας σύμφωνα με το περιεχόμενο της εκπαίδευσης

- Η αντικειμενική **σπουδαιότητα** (σημασία).
 - Τι πρέπει να διδαχθεί.
- Η **φύση** του περιεχομένου της διδασκαλίας.
 - Τι πρέπει να δείξουμε στους εκπαιδευόμενους.
- Σχεδιασμός με βάση την επαγγελματική **συνάφεια** και δημιουργία εκπαιδευτικών ενοτήτων.
 - Πώς ο διδάσκοντας θα καταφέρει να κάνει τέτοια επιλογή, ώστε οι εκπαιδευτικές ενότητες να διαδέχονται η μία την άλλη.

Κανόνες σχεδιασμού της διδασκαλίας σύμφωνα με τη φύση (ποιότητα) της επαγγελματικής εκπαίδευσης

- **«Στενά» επαγγελματική και «υπερεπαγγελματική» εκπαίδευση.**
 - Επαγγελματικά θέματα ευρύτερων εκπαιδευτικών αντικειμένων.
- Σχεδιασμός με βάση τις ιδιαίτερες **επαγγελματικές δεσμεύσεις.**

Κανόνες σχεδιασμού της επαγγελματικής εκπαίδευσης σύμφωνα με τα διάφορα επίπεδα δυσκολίας (1)

- Σύμφωνα με τις σύγχρονες απόψεις, μπορεί κανείς να κατατάξει το **περιεχόμενο** της **διδασκαλίας** της επαγγελματικής εκπαίδευσης σε **πέντε επίπεδα**, κατά τα οποία οι απαιτήσεις μάθησης/εκπαίδευσης σαφώς διαφοροποιούνται, χωρίς βέβαια να αποκλείεται και η ύπαρξη ενδιάμεσων βαθμίδων.

Κανόνες σχεδιασμού της επαγγελματικής εκπαίδευσης σύμφωνα με τα διάφορα επίπεδα δυσκολίας (2)

- Η διάταξη αρχίζει από την **ευκολότερη** και **καταλήγει** στη **δυσκολότερη** βαθμίδα:
 1. Βαθμίδα της ικανότητας/επιτηδειότητας.
 2. Βαθμίδα της ικανότητας της ορθής παρατήρησης και του ορθού υπολογισμού ποσοτήτων.
 3. Βαθμίδα της αντίληψης/διανοητικής ικανότητας.
 4. Βαθμίδα της στερέωσης της προσαρμογής στο επάγγελμα.
 5. Βαθμίδα της αυτονομίας/αυτοτέλειας κατά τη διεξαγωγή, διαμόρφωση, επίλυση επαγγελματικών προβλημάτων.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Αφροδίτη Παπαδάκη-Κλαυδιανού. «Γεωργική Εκπαίδευση. Προετοιμασία και σχέδιο μαθήματος». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS216/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Χρυσάνθη Χαρατσάρη
Θεσσαλονίκη, Εαρινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

